

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . 8 kor.
Fél évre . . . 4 kor.
Negyed évre . . . 2 kor.

NYILTTÉRI

közlemények soronként 40
fillértér közöltek.

HIRDETÉSEK

olcsó díjazás szerint
számláltak. — Többszöri
hirdetésnél árkedvezmény.

SZÉKELYSÉG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Csik-Szereda, Apaffy Mihály utca — az. dr. Nagy Béni ügyvédi irodája, hova minden a lap azelemi részét illető közlemények küldendők. — Kéziratok nem adtnak vissza.

KIADÓHIVATAL:

Gyönös Gyula könyvszomdájja, hova a hirdetések és nyilttéri közlemények küldendők.

Megjelenik minden hétfőn.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató:
DR. NAGY BÉNI ÜGYVÉD.

Egyes szám ára 16 fillér.

Tisztelettel értesitem az eddig saját felelős szerkesztésem mellett megjelent „Csikszereda” című lap előfizetőit és olvasó közönségét, hogy e lapot, mivel a dr. Nagy Béni csikszeredal ügyvéd felelős szerkesztése miatt ez uttal megjelent „Székelység” című új politikai lapot én adom ki, mai nappal végképp megszüntettem. Tudomására hozom továbbá t. előfizetőimnek, hogy az új lapot a megszüntetett „Csikszereda” helyett ezután is pontosan megküldöm s amennyiben valaki kifogást nem emel, az eddig megküldött előfizetéseket a lapfőigazgató által történt megállapodásom értelmében a „Székelység” cz. lapra tekintem előfizetettnek. Gyönös Gyula.

Programmunk.

A mai nappal „Székelység” czime alatt egy új politikai hetilapot bocsátunk vármegyénk közönsége elé.

Hogy erre miért volt szükség, minden egyes gondolkodású ember beláthatja. A mai vármegyei politikai irány az eddigi hangadó tényezők hatása alatt a viszonyok félreismerésével a szélsőségeket keresi, sőt némelykor ezt a határt is túllépve pusztán személyi torzalkodással járul.

Haladjanak mások csak a maguk megkezdett útján, mi őket nem követjük.

Nekünk van önzetlen hazafias célunk és kötelességünk — és ez a personal unióig terjedő függetlenségi törekvés, mely egyelőre az önálló nemzeti gazdasági berendezkedésben, a magyar hadsereg elismerésében és a magyar nemzeti jogok szuverenitásának győzelemre juttatásában domborodik ki s bár kicsinyek vagyunk e nagy eszmék érvényesítéséhez, elég nekünk, ha ahhoz saját hatáskörünkben erőnkhez mérten hozzájárulhatunk.

Kinek szilárd akarata van, — az tud küzdeni az eszményért. Megkísérjük és megtanuljuk ebben a mai zűrzavaros politikai homályban tájékozni magunkat és a vezérek révedező taktikájá, stereotyp titkolódzása között megtalálni az egyenes utat. Látjuk a nagy garral hirdetett kibontakozást végeredményében, mely ismét egy „és” szócskával szeretné kielégíteni a nemzetet. Látjuk, hogy a fentebb jelzett nagy czélok felé milyen támolygó lépésben igyekezünk, mert előttünk áthághatatlannak látszó akadályok vannak és mi félünk azok megrohanásától. Nem bízunk egymásban, sőt önmagunkban sem.

Ha a nemzet lelkét felrázták zsihadtságából, ne engedjék vissza ismét félszázados tétlenségébe, mert elértük már azt a határvonalat, mely felé az osztrák szivósság 400 év alatt lépcsőlépésre elküzdötte magát s ha innen megtérhetünk az elhagyott önállóság felé, haladjunk bár lépcsőről-lépésre, megnyugtát az az öntudat, hogy a kezdeményezésben mi is segítettünk.

Majd célhoz ér a magyar!

Programmunk jóindulatu támogatását kérjük a Székelyföldtől s különösen vármegyénk lakosságától, mert a kölcsönös törekvés hozza meg azt az egyetértést, melyre a székelynek oly nagy szüksége van.

Bár hozzászólunk mindenhez, ami közérdeket érint, mi nem cikkezünk közöttünk élő egyénekrol s különösen azok személyi dolgairól, mert a társadalomban a legkisebb embernek is joga van, felfogása van s arra figyelemmel kell lennünk. Az ilyen dolgokat feszegetni, a nyilvánosság elé vinni annál nagyobb hiba, mert mindenkinek akadhát olyan dolga, mely nyilvánosságot anyagi és erkölcsi kár nélkül nem bírja ki, azonban a közérdeknek egyáltalán semmi köze ahhoz. Mindig megtaláljuk a kötelességünket képező ellenőrzésnek

nemesebb módját, mely semmiféle esetleges támadásnál nem fajul el a jó izlést sértő otromba sértegetéssé. Békét hagyunk a családnak, mert annak szentélyében sem nekünk, sem másnak nincs joga kutatni. Önrzertes és egyenes jellemű ember nem használ nemtelen fegyvert. Azonban minden önmérsékletünk mellett sem fogjuk kenyérrrel visszadobni azt, ki minket kövel fenyeget. Annak a magunk módja szerint az igazat mi is meg fogjuk mondani.

E feltevésekben indultunk utnak, hogy a magyar nemzet nagy harcában és székely népünk nehéz küzdelmeiben mi is részt vegyünk.

A „Székelység” szerkesztőisége.

FUIT.

Csak volt és több semmi. Legtovább egy kinos emlék marad fenn utána, mint a lidércnyomásos álom után. Születése nem volt természetes. Élete rövid, terméketlen, nemzetellenes és a véleletek között imbolygó. Egyik nap az absolutismus szelével suhított az elámult nemzet arcába, másik nap a legradikálisabb tervekkel dobott úszköt az amugy is izzó politikai szenvedélyek közé. Halálában semmi nagyszerűség, semmi kibékítő. Meghalt, mint egy torz szülött, ki után mindenki lelki megkönnyebbüléssel mondja: hála istennek. Nem volt gyökere sem fent, sem lent, mivel tengődő életét legalább idejig óráig nyujthatta volna. A nemzeti gondolat, a nemzeti érzésből egy pillanatra sem táplálkozhatott, mert ez az életelő erő eleve megtagadtatott tőle. A történelem, mint kemény leckét fogja emlegetni és örökös tanulság gyanánt oda állítani a népek elé: jaj annak a kormánynak, akinek nemzete lelkéből, hitéből, reményeiből egyetlen egy csöpp sem jutott.

Csodálatosak a népek történeti útjai. Folytonos fejlődés és haladás van bennük és mégis bizonyos dolgok időnként vaskövezetességgel ismétlődnek.

Nem felejtettük el, mert ezt elfelejteni nem lehet, hogy a múlt időkben sokszor volt nemzetünknek olyan

MERZA REZSÓ

férfi és női divatüzletébe megérkeztek az őszi és téli idény legszebb és legdivatosabb új donságai, ugymint: női diszkalapok, kabátok, ruhaszövetek, szörme boák és muffok; mindennemű diszkek, vásznak; férfi ruhaszövetek, kalapok, nyakkendők, fehérneműek stb. Férfi, női és gyermek-człpők és keztyűk. A legutányosabb kizsgálás biztositva. — Első temetkezési intézet, modern butorraktár.

kormány, melyet az abszolutizmus hatalom azért helyezett fölé, hogy akaratunk ellenére és ha szükség erőszakon is vezessen oly célok felé, melyek elérése esetén vérrel, szenvedésekkel, sőt katasztrófákkal, mindazonáltal honfiai erényekkel és diadalokkal telített történetünk lapjai végkép lezárulnak. Cél azonban egyik sem ért. A nemzeti erő és öntudat néha elyöngítve, megtépázva, agyoncsigázva, de mindig diadalmasan került ki a rákényszerített harcokból. Nagyon sokszor befektette egy utolsó erőmegfeszítésbe összes erkölcsi és anyagi erejét, és abból a szóból: *s o h a*, nem engedett semmit. Az a másik „*s o h a*” ennek a nemzeti sóháznak csupán bántó reflexiója.

És érdekes, hogy a politikai felelősségre képtelen, tehát alkotmányellenes kormány rémképe, a közép-kori gondolkodás és fellogás e korszakból, ma is időnkint megjelenik. Megjelenik abban az időben, mikor az általános felvilágosodottság annyira előrehaladt, hogy a falra festett ördögkötől gyermekeink sem félnek.

Persze, persze. Igen sok igazság van abban, hogy az idő tanít; de igen sok ember van, aki sem nem tanul, sem tanulni nem akar. Pedig hát a rohanó és folyton átalakuló, forrongó korszak gátat nem ismer. Vagy elemi erővel sodor mindenkit magával, vagy a vele haladni nem akarót egyszerűen átlépi.

Mindazonáltal a mai zűrzavaros viszonyok között egyetlen vizsgálati körülmény, hogy a br. Fejérváry kormány csak volt. Átadatott a multnak in aeternam memoriam.

Fennmaradt ellenben a kínos kérdés: mi lesz most már?

Vajon újra kezdődik-e az a véget nem érni akaró harc, melyben nemzetünk anyagi és erkölcsi tőkéje napról-napra fogy, avagy a békés fejlődésnek és haladásnak napjai már a közel jövőben vannak? Ezek olyan kérdések, melyek fölött lehet tépelődni, kombinálni, észvesztő zavarba jutni, de biztos felele-

tet adni nem. A br. Fejérváry kormány bukásából, mint egyszerű bukási tényből, erre lehetne következtetni, viszont azonban a bukás okai és körülményei olyanok, melyekből a kibontakozásra semmi pozitív és a jövő alakulásaira határozottan előre mutató adat nincs. — A dolgok természetes rendje szerint, már régen olyan kormányoknak kellett volna az ország vezetését átvennie, amelynek a nemzet többségében előre megadatott a reális alap, amelyre támaszkodhatik s amely minden alkotmányos és politikailag felelős kormányok első létfeltétele. A mi viszonyaink ellenben nem normálisak. Sok minden meglepetésszerű esemény következhetik be, melyekre ma gondolni sem lehet. A korona és a nemzet álláspontját még mindig olyan éles demarcationalis vonal választja el, ahol a kölcsönös megértés, kölcsönös közeledés és kölcsönös bizalom kétséges.

A reménnyel mindamellét felhagynunk nem szabad. Utóvégre is el kell következnie annak az időnek, amikor a nemzeti erő győzedelmeskedni fog és a magyar nemzeti állam tető alá kerül. Bármennyire megnehezült az idő járása fölöttünk, az idők árjának ellenszeregeülni csak ideig-óráig lehet. „Ducunt volentem fata, nolentem trahunt.”

Azt hisszük, hogy egy jobb jövőhöz a br. Fejérváry bukásában az első lépcsőfok már meg is van.

— y. —

A hét politikája.

Jelentőségteljesnek indult, eredményeiben nagyra ígérkezett, változóján pedig csupán megszokott dolgok történtek. Lapunk rendkívüli kiadásában már jeleztük, hogy a Fejérváry kormány lemondott és lemondását ő felsége elfogadta s egyuttal megbízta az ügyeknek további ideiglenes vezetésével.

A szeptember hó 15-én tartott

országgyűlésen br. Fejérváry lemondását és a lemondás elfogadását a háznak bejelentette azzal, hogy őfelsége még mindig láplálja azt az óhajt, miszerint általa elfogadható programján alapján a többségi és szövetkezett pártok sorából kormány alakuljon.

E kijelentés így adott tételt a kibontakozásra vajmi kevés kilátást és alapot nyújt. Tudvalévő, hogy a többséget alkotó szövetkezett ellenzék már régen leszögezte álláspontját azzal a határozott kijelentéssel, hogy abból mitsem enged és kormányt csak is az általa előre fixirozott program alapján vállalhat. Ezzel szemben áll a korona merev álláspontja, mely a koalicionált pártok programjának igen sok része elől eleve elzárkózott s báró Fejérváry által közrelelt üzenetében ama kifejezés „Általa elfogadható program” ezen merev negáció további fentartására enged következtetni.

Ily körülmények között vajmi nehéz lesz az áthidalás, mely a mai bi zonytalan, veszélyes és káros helyzetnek végét szakítani s újra bekövetkeztethetnek a félbehagyott békés és nyugodt fejlődés korszaka.

Azt hisszük egyébaránt, hogy ez pár hét alatt a kínos bizonytalanságból valamely irányban bizonyosság következik be. Erre most már a kellő idő rendelkezésre is áll, mert szeptember 15-én az országgyűlés királyi kéziratral október hó 10-ig újból elnapolatott.

A sok kombináció között legvalószínűbb, hogy Kossuth Ferencz és gróf Andrássy Gyula e hét folyamán a királyhoz újabb meghívást nyernek. E két vezérférfi meghallgatása a politikai élet további folyamára és alakulásaira jelentőségteljes lesz, amennyiben akkor már alaposabb kombinációt lehet csinálni a tekintetben vajjon marad-e minden a régiben, avagy végtére beáll a normális állami élet.

Beszélnék arról is, hogy az új kormány elnök gróf Zichy János lenne. Ez azonban legkevésbébb hihető, mivel

Csik-Szereda őskorából.

Feljegyezte: T. Nagy Imre.

— A „Székelység” eredeti tárcaja —

Most, hogy Csikszeredában aszfalt járdát készítenek, önkéntelenül eszébe jut az embernek sok minden az ezeltől 30–40 évi állapotokból, mikor az ember, ha nem akart a sárba belevezetni, felmászott az utca mentén elvonuló csapokert oldalára s azon fogózkodva kikerült egy-egy sártengert. Akkor Csikszeredában azon felnőtteknek, kik a vargalóban járásból már kinőttek, vagy csimában, vagy meztelán kellett járniok. A cipő, vagy a bocskor a legalkalmatlanabb ruházat volt a lábón, mert az okvetlenül megmerült. Jó, hogy akkor kalucsíja senkinek sem volt, mert az ilyen sártengerek azokat úgy is lefogták volna. A mai „Erzsébet-ut” vonalán például olyan posványos rét volt, melyből tavaszi és őszi legelő idő alatt a bivalokat lánczfarkon vontatták ki, a városi pógarok lovai pedig reggelenként hasig beledölgölve, farkukkal végbucsnut lángették a kertek végéig cüféll-t kiabáló gaszáknak.

Azon az utcásoron, hol most az állpán és a takarékpénztár telke közt egy sor

emeletes ház van, ezeltől csak évtizeddel még csapos kert volt, annak a tövében pedig olyan vizmosásos gödör, melybe a városi municipium összes vagyonát be lehetett volna temetni. A jó szomszédok s más a közügyekért lánzólok hazafiak önkéntesen töltögették ezt a vizmosást posztorjával és mákköröval, melyek mellé a városi magisztrátus tavasztól kezdve hosszú fenyűfa czüveket botoltatott s néhány száll fenyűbajt hánnyalott, hogy az árvíz el ne mossa az önkéntes töltést. Majd egy század mulva, mikor az utca dombját lefogják hordani, ezen vizmosásos gödör helyén megtalálják az őskori leleteket: a fenyű czüveket, a hammas faszakal fülelt, sőt a szemben levő kovácsműhelyből kikerült vasdarabos szemetet okuláros tudósok nagyító üveggel fogják megvizsgálni és konstatálni belőle, hogy itt hajdan a kovácspár magas fokón állott. Az új ut mentén építendő állandó színház alapfalainak ásandó gödrökben megtalálják az odavesztett lovak csontvázait — akkor már kövülve — melyből a lötenyésztes magas fokára fognak következtetni.

Ilyen gondolatok közt nem csoda, ha az aszfaltozás nyomán, sok minden egyéb is eszébe jut az embernek a régi jó idők-

ből, a város őskorából.

Tehát nem épen a római időkbeli való régi dolgokról lesz szó, mikor a nép kivonult a szenthegyre s Menenius Agrippának ékes szólására volt szükség, hogy onnan vissza térjen a szent városba, hanem egy kevéssel közelebbi idők mesés hagyományait fogjuk visszalézni emlékeztelnék Csikszereda város őskorából.

Ez a kor körülbelül öszeesik a köztársaság korával s visszanyulik azon időkre, mikor még a városháza nem fiadzott volt meg s mikor a városban a patikáriuson, papon, doktoron, a törvénybíron, a postamesteren — mindannyi „jövövényen” — kívül, csak egy „trunkus” a főbíró és mellette három kereskedő jártak csimában, a mit pedig ne úgy tessék érteni, hogy a többi cipőben járt volna. Sőt magáról az egyszerű főbíróról is sok ideig fenntartotta magát az az anekdóta, hogy mikor az egyik tanácsos beszözlött az ablakán s a tanácsülésbe szorgatta, csak addig kért türelmet és várakozást, míg a bocskorát felkötö, mire a tanácsos azzal nyugtatta volna meg, hogy sohase lörje magát a bocskor kötésével, hiszen a tanácsosok is mind meztelán vannak. No de hát ez csak anekdóta, melyet irigy falusiak eszeltek ki.

az ő kormányra lépése még további politikai zavaroknak volna kútfeje?

Az erősen kritikus elvnek jóvolt szeptember 15-ike tehát elmúlt minden nagyobb és veszedelmesebb emóció nélkül. A socialisták körülbelül 60000 felvonultak a parlament elé. A legkisebb zavargás nem történt, sőt példás rend volt mindenütt, mintha demonstrálni akartak volna arra, hogy ők teljesen méltók arra, amiért küzdenek: az általános útkos szavazati jogra és nem afféle zavargó fegyelmezetlen turbulens elemi, amilyenné az idők folyamán a közvélemény és közfelfogás szemébe belevésődött.

Úgy az újjászervezett, mint a nemzetközi szociáldemokrata párt 60 tagu küldöttsége szept. 15-én a ház megnyitása előtt kihallgatásra jelentkezett Just Gyula házelnöknek és az általános útkos szavazati jog érdekében kidolgozott kérvényüket átadták neki.

A báró Fejérváry kormány bukása és a jövő bekövetkező alakulásai mellett az elmúlt egész héten a Zeysig—Zigány-féle politikai botrány izgatta a közvéleményt.

E szerencsétlen ügy, mely tudvaleg abból eredt, hogy egyik berlini lapban „Professor Julius von Zeysig” név alatt a nyár végén egy cikk jelent meg, melyben a cikkíró a Honczoller dinasztiát szeretné Magyarország trónjára ültetni, — kezd kiakulni. Van ugyan még sok részlete, melynek felderítése a hivatalos bírói vizsgálat ezután feladata lesz, azonban ma már kétségtelen, hogy a puská viszafelé sült el. Mindenképen báró Bánffy Dezsőt akarták a czikk értelmű szerződés feltüntetni és ezáltal őt politikailag lehetetlenné tenni. Sok mindenféle piszkos dolog után a nyomozást vezető budapesti rendőrség is erősen kompromittált helyzetbe jutott, mert a mostani jelek szerint minden valószínűséggel végeredményképen az fog kitűnni, hogy az erélyes nyomozást nem az igazság kiderítése, hanem

Ezen időben fanyelű bicskát csak Lukács Jánosnál lehetett venni; parizolt és laggyu gyertyát pedig csak Száva Zaki árult. Az első divatkereskedő Száva Anti volt, kinél kartont, sőt még írha keztyőt (most glace keztyűnek hívják) is lehetett kapni. Hanem, ha tesszem azt, valaki egy poharat akar venni, azért egyenesen Bük-szádba kellett utaznia, ha véletlen a falusi házaló cigányain ez zavarából ki nem segítette, a ki egyedül úzte az üveg nem kereskedést. Egy fekete fazékért, egy lorma reszelőért, vagy egy degettes csizmáért a legközelebbi sokadalmat kellett bevárni. Szóval az ipar és kereskedés oly magas foku fejlődésben volt, hogy egy lájbi gombért, vagy egy árkos papirosért sokszor fel lehetett volna feszíteni az egész kereskedelmi piacot. Pedig borsika ostornyelct és nyírfa seprűt akkor is már árult Lukács János, sőt a kovacsukor árulás sem volt már ismeretlen.

Ezen időkből fognak szólaní feljegyzésem s ha akad vagy egy elszánt öregcbb olvasó, ki ezen kor élményeit iránt érdeklődik, azok számára szivesen derítsek fel néhány óskori leletet és hős mondat.

Ez szolgáljon bevezetésül.

pusztán br. Bánffy személyének belevonása, befekeltetés és meghurcolása czéljából kezdeményezte és foganatosította. Ma azonban már kétségtelen, hogy br. Bánffy e dologban teljesen tisztán áll. Hogy aztán a piszkos hulimok kit fognak még elnyelni azokon kívül, akiket már eltemettek, — az a jövő titka. Könnyen megtörténhetik, hogy Zigány Árpád a rőpirat szerencsétlen szerzője kevésbé bemocskoltan kerül ki a hinárból, mint azok, akik az ő révén és az ő czime alatt ártatlan embereket akartak ebbe a politikai botrányba való belekeverés utján ország-világ előtt kompromittálni.

HIREK.

Személyi hír. Arpa Lajos Csik-Szereda város ujonan megválasztott főjegyzője f. hó 16-án foglalta el hivatalát.

Esküvő. Diszes esküvő folyt le folyó hó 14-én városunkban. Csizsér Antal állami gépgyári lakatos vezette oltárhoz özv. Eröss Antalné kedves és szép leányát Mariskát. Násznapok voltak: dr. Fejér Antal ügyvéd és Csizsér József állatorvos. Az új pár a másnap hajnali vonattal utazott el Budapestre.

Nagy Idők tanuja. Idősb Ferenczy Sándor 1848—49-iki honvéd-őrmester e hó 10-én este 10 órakor, élete 76-ik évében hunyta le szemeit örök álomra. — Temetése 13-án délután 3 órakor ment vége nagy részvét mellett Csik-Csicsó községben.

Időjárás. Az aszfalt-szezon bekövetkezett. Tegnap (vasárnap) az időjárás hirtelen esőre fordult s ma már mindenki meleg és hálás üdvözetét küldi Csik-Szereda város távollevő polgármesterének, ki afféle szabadusz módjára minden előzetes képviselőtestületi határozat nélkül neki vágott az aszfaltkészítésnek, vállalkozót fogadott és egy pár hónap alatt az összes fútczákat rendbehozatta s punktum. Gondolja magában, most már szidjatok, ha mertek és nem feleltétek meg el, hogy nem is olyan régen egy kis eső mellett miként evezetek térdig erő szában az utcák kellős közepén, szívdán mindent, ami világteremtése óta létezett. — Különben, eltekintve attól, hogy városunkban már türethetetlen poros volt éjjel-nappal a levegő, mezőgazdasági szempontból élet-szükséglet volt a tegnapi eső. Csikban szeptember hónapja emberemlékezet óta nem volt oly forró és száraz, mint az idei. Különösen a déli órákban bármelyik tüzes kánikulai nappal kiállotta volna a versenyt. Azt hisszük, ez esőzéssel nemcsak a közeli tél szelét érezzük meg, hanem vége szakad annak a rengeteg sok erdőégésnek is, amely nap-nap után meggátolhatatlan elemi erővel pusztította igen sok csiki községnek értékes és nem pótolható erdősegeit.

Eljegyzés. Ligeti Samu helybeli szobafestő f. hó 17-én váltott jegyet Latzina Károly kedves leányával, Olgával.

Egy nagy szenzáció. Több budapesti és vidéki napilap, köztük a Kolozsvárt megjelenő „Ellenzék” szeptember 13-iki száma is „Csalás egy erdőeladás körül”, „Becsapott törvényszék”, „A két Kovács István” stbi címek alatt a mult héten cikkeket közöltek, melyek minket azért érdekelnek, mert a vármegyénkben fekvő gyújljvai erdőeladásra vonatkoznak.

E cikkekből több kevesebb eltéréssel az foglaltatik, hogy dr. Révi Nándor debreceni ügyvéd az odaváló rendőrségnél egy Kovács István nevű debreceni fakereskedő

nevében, ki az említett erdőnek 96000 korona értékig tulajdonosa, feljelentést tett a miatt, mert két budapesti ügynök egy másik, szintén debreczeni ál Kovács Istvánnal a csikszereadi kir. törvényszéknél az eladás tárgyában hozott végzés ellen beadott felelbebeszt visszavonatta és így nagy öszszegig károsítotat meg. A két budapesti ügynök pedig ezt azért tette, mert ők a gyergyóújfalvi erdőt eladták volt egy párisi czégnak s a felelbebeszt miatt féltek, hogy provizójuktól elesnek.

Az ügy mibenlétének utána jártunk és tényállásként következőknek jutottunk tudomására:

Egy vagy két ember a gyergyóújfalvi közhelyekből egy gyergyóújfalvi kisbírókóstól megvásárolt 1 hold 504 □-öl — írva egy hold öszszegnég □-öl közhelybell illetményt, 44 korona vételáron és ezt telek-könyvileg bekebeleztették egy debreceni Kovács István nevű kereskedőre (tehát nem fakereskedőre), ki némelyek állítása szerint nem is létezik.

E jogosultság címén, mely tehát nem 96000, hanem 44 korona érdekeltséget képvisel, Kovács István debreceni kereskedő nevében az arányosítási eljárás rendjén hozott elhelyezkedési bírói egyezség ellen felelbebeszt adatott be a célból, hogy az arányosítási eljárás befejezés és ennek során némely bírtokosoknak jutandó illetményben lévő a eladása megnehezítessék.

Pár nappal ezelőtt azonban úgy a debreczeni rendőrségnél tett feljelentés, mint a csikszereadi kir. Törvényszéknél beadott felelbebeszt és előterjesztés az által Kovács István által, a kinek nevében azok beadattak, egytől egyig vissza lettek vonva és így ma az egész dolog tárgytalan.

Hogy pedig a visszavonás miért történt, sok mindenfélét beszélnek. Ez időszentir azonban a dolog még komoly.

Mindenesetre furcsának találjuk, hogy a táblához való felterjesztés nélkül is a felelbebeszt czéljait érte, mert hihetlen, az a visszavonási indok, hogy a felelbebesztnek meg kellő anyagi ereje, mikor ő magának az erdősegekben 96000 kor. érdekeltséget tulajdonít és maga a felelbebeszt egy fillér készkiadással sem jár.

Szerencsétlenség. Pál Ferencz fiatal tehetséges csiksomlyói tanári nagy szerencsétlenség érte. A szünidőt apja házában a háromszékmegeyi Bélaifalván töltötte. Apjának még a gazdaságban is segítette, s felment az akkor éppen munkában álló csep-lőgépre, a hol oly szerencsétlenül talált félre lépni, hogy a gép a lábát térdén felül leszakította és amputálni kellett.

Rágalmazás pór a háromszéki főispán ellen. Deák László brassói bírósági végrehajtó a képviselőválasztások idején dr. Zakariás képviselőjelölt társaságában többször bejárta a kovásznai kerületet és agítált a függetlenségi jelölt érdekében. Gróf Haller Jánosnak, a háromszéki főispánnak ez semmiképen sem tetszett és hogy Deák eltávolozzék a megyéből, mindenféle rágálommal telt levélben kérte meg a brassói királyi járásbírószág vezetőjét, hogy rendelje vissza a végrehajtót állomási helyére. A végrehajtó ellen a főispán levele alapján feyyelmi vizsgálatot is folytattak. A vizsgálat során azonban kitűnt, hogy a végrehajtó semmi helytelen dolgot nem követett el. A végrehajtót természetesen felmentették s állásába visszahelyezték. Am ő ezzel nem elégedett meg, hanem a főispán ellen bünyvél feljelentést tett és rágalmazási pórt indított. A főispánt a feljelentés következtében vád alá helyezték s ügyében legközelebb törvényt is áll a bíróság. A tárgyalás elé nagy érdeklődéssel néz a megye közönsége.

Székely fiúk elhelyezése. A székely fiúknak magánipari műhelyekbe és kereskedésekbe tanoncokul való felvételét szeptember hó folyamán fogják megkezdeni. Elhelyezésre igényt tarthatnak 13 évet betöltött és

legalább 4 elemi osztályt végzett egészséges fiúk. A fölvetelen a fiúk szülőikkel vagy gyámjukkal jelenjenek meg. A fölvetel Maros-Vásárhelyt a vármegyeházánál szeptember 21-én d. e. 9 órakor, Székely-Udvarhelyt szeptember 23-án a vármegyeházánál d. e. 9 órakor, Csik-Szeredában a vármegyeházánál szeptember 25-én d. e. 9 órakor, Gyergyó-Szentmiklóson szeptember 27-én d. e. 9 órakor a járási főszolgabírósnágnál és Sepsi-Szentgyörgyön a vármegyeházánál szeptember 29-én d. e. 9 órakor lesz. A kik okmányalkat előre nem küldötték be, azok vigyék magukkal keresztlevelüket és iskolai bizonyítványukat.

A szaharai sivatag az asztalon. Valdorfi Astor, a dugsgazdag többszörös milliomos Kairóban tartózkodván, egy pár jó barátját ebédre hívta meg. Természetesen az ebéd nem olyan közönséges, mindennapi polgári ebéd volt, hanem olyasvalami, ami még a milliommokat is bálumlatba ejtette. Hatalmas terembe óriási négyzetlaku asztal mellé ültette le hét vendégét a terítéceken belüli a szaharai sivatagot, Afrika homokpusztáját ábrázolta. A futóhomokot finom porczukor helyettesítette, amelybe ayró pálmák, oázisok voltak itt-ott elhelyezve. Asszonyokból, férfiakból és gyermekekből álló miniatúr karaváncsoportok, tevék, öszvérek s más igavonó állatok filigrán alakjai tarkították a pusztát, melynek egyhangúságát néhol egy-egy patak, vagy tó, folyóvíz szakította meg. Az asztal közepén emelkedtek az egyiptomi piramisok és sphinxek hű másolatai s a Nilus egy része, rajta apró csónakokkal, melyekben fekete benszlötök viaskóutak félelmes ellenségükkel, az aligáttal. A vendégek alig tudtak belelni a látványos asztaldíszszel, de bálumlatuk csak a fagyalt után érte el tetőpontját, mikor is a vendégek apró ezüst lapátokat és kis csáknányokat kaptak, melyekkel ásatásokat rendeztek a sivatagban. A házigazdának természetesen volt rá gondolja, hogy a fáradtság ne járjon eredmény nélkül s a czukor közül a legmegfelelőbb régiségek, muzeumok kiucseinek apró utánezatai kerültek elő, melyeknek minden egyes darabja több ezer korona értékét képvisel. Minden darabot, amelyet kiástak, a házigazda vendégeinek ajándékozta emléklél, akik valóban szép emlékekkel hagyták el barátjuk asztalát.

Csarnok.

Törvényszéki jelenet.

— A finom distinctio. —

Elnök: Figyelmeztetem, hogy a törvény teljesen magára bizza a vallomás létel. Ha önnek úgy tetszik egy szót sem kérdezék a vádbeli cselekményről...

Vádolt: (Aranykövi) Mindenesetre nagyon dicséretre méltó a törvénytől, ha ilyen engedékeny és udvarias...

Elnök (közbevág): Hallja!!! Itt nincs helye semmi bölcselkedésnek. Arra feljelen, a mit kérdezek. Akar vallani vagy sem?!

Vádolt: Feltétlenül. Mikor a tárgyalás megkezdése előtt kint a folyosón unalmamban a feliratokat olvagattam, hogy mit szabad ott csinálni és mit nem és e közben figyeltem magamra, hogy a törvény kívánalmához alkalmazkodjam — megpillantottam Goldstein Jakabot — az öszeresl. Összszereztem és kínos előérzet fogott el. Ha az én ügyemben citálták ide tanunak — végem van. A hol ő tanuként fellép még fü sem terem, hát még igazgató? Első pillanában arra gondoltam, felesleges lesz beszélnem. Ugy is a nagyságos elnök ur jobban tud mindent mint én. Goldstein azonban rám ljesztett. Vele szemben nekem is beszélnem kell, jó előre védekezni, tehát...

Elnök: (boszankodva) Ne beszéljen itt mindenféle haszontalanságot össze vissza. Beszélje el az esetet.

Vádolt: Már ott vagyok. Egy kissé régen történt a dolog. Össze kell azedjem emlékező tehetőségemet. Tetszik tudni nagy-

ságos elnök ur 8 esztendő koromban leestem egy fa tetőzéről a fejem bubjára és azóta az eszem kissé biczeg...

Elnök: (Meglepetve) Biczeg?!!
Vádolt: Hát miért ne biczegne?! Mindenki biczeg a ki megcsántul. Miért ne sántulhatna meg az agy? Ez is alá van vetve a fizikai törvényeknek.

Elnök: (Időgesen) Ostobaság! Térjen a tárgyra!

Vádolt: Sőt már ott is vagyok. Védelmem érdeke azonban még mindig szükségessé teszi bizonyos alapvető kérdéseknek előzetes tisztázását. Ezek pedig kitérőkkel járnak. A védelmi kitérők nagyon hasonlítanak az u. n. katonai stratégiai kitérőkhöz. Ritkán veszik igénybe, de a mikor igénybe veszik, akkor nagy baj van.

Elnök: (az asztalra üt.) Ha tovább is félre beszél megvonom a szót.

Vádolt: (hirtelen közbevág) Félre méltóztatik érteni. Annnyira szigoruan ragaszkodom a tárgyhoz, hogy magam bálumlok leginkább rajta. Csak a látszat szógi elemem, mintha nem tartanám teljesen magamat a nagyságos elnök ur parancsához. A dolog azonban úgy áll, hogy a mint veszem észre elnök ur az én esetemet nem tudja egészen tisztán. Azok az irások, miket a vizsgálat rendjén hol ott, hol itt nagy komoly képpel személyről, tényről, tárgyról, alanyi momentumokról stb. össze vissza írnak soha sem adják az úgy tiszta képet. Teljesen olyan, mintha valaki egy szép szöveget visszajáról néz. Ellenben én, én a vádolt, a ki bizonyára jelen voltam a cselekmény elkövetésénél, tehát u. n. közvetlen ténytan lehetek, a dolgok szigorú logikai menete szerint a tényállást leghűbben állíthatom a tek. kir. törvényszék elé...

Elnök: Nos lássuk hát!..

Vádolt: Bocsánatot kérek. Ez a közbeszólás egészen rozskor jött. Az eszmemenetem és a bűnügyileg terhelt fejbub komfúsióba jött...

Elnök (folytatólagan): Ha még egyszer előhizza a fejbubját — elcsukatom.

Vádolt: Ismét bocsánat. A mint méltóztatott előrebocsátani — törvény teljesen reám bizza, hogy beszéljek vagy hallgassak. — Én beszéltem. Nem tetszik. Tehát hallgatok.

Elnök (ugrára készen): Mégegyszer felteszem a kérdést. Akarja-e az esetet elbeszélni vagy sem? A törvényszék túrelme kimerült.

Vádolt: Ez reám nézve nagy baj. Praxisból tudom, hogy minden túrelmi próba legalább is két hetet hoz a konyhára. Beszélék ugyan, de röviden. Oly röviden és tárgyilagosan, hogy bármelyik titkos drámaíró leczkét vehetne tőlem. A védelmi kitérőket teljesen mellőzöm. Engedek a lelki pressiónak. Pedig ez vádoltól szempontból igazságtalanság.

Az elnök: (lészkelődik)!!!

Vádolt: Értém kérem alássan. Értém. Az eset tehát úgy történt tek. törvényszék, hogy Rosenblau Hermann az én concurrensem. Mindketten állati bőrkben dolgozunk. Egy alkalommal én csináltam egy kitűnő üzletet. Rosenblau észrevette. Titkon és alattomosan kitámadta a kundschafot. Egyszer csak azon vettem észre magamat sem bőr, sem kitűnő üzlet. A mérég felort bennem. Valami olyas félon mondottam neki: család tolvaj. Erre ő pofán ütött. Vizszont én is. Összementünk, szétmentünk és közben Rosenblau megszuródott.

Elnök: (kínosan érintve) Megszuródott?!! Tán inkább megszurta?

Vádolt: Nem könyörgök. Csak megszuródott. Határozoitan ragaszkodom a kifejezéshez. Jelen esetben e kis stílárís különbség óriási horderővel és jelentőséggel bír. Egészen más, ha valakit én szurok meg. Ekkor tudom, hogy a büntető törvénykönyvvel olyan konfliktusba keveredtem, melyen a szentelt viz sem segít. Ellenben, ha valaki csupán megszuródik az egészen más. Csak a magyar nyelvvel lehet ilyen finom

distinkciókat csinálni és hála a magyar nyelv finom kifejező képességének e szóban az én védelmem is megvan oldva. Nekem tehát semmi közöm az egész esethez.

Elnök: Nem engedtem meg tovább a stilius gyakorlatot...

Vádolt: A hogy parancsolja. Pedig a stilius teljesen egyéni dolog. Olyan mint a két kifejezés között fennfőrgő finom és mégis jelentékeny különbséget. Magyaráz: képen felhozhatnám a pisal tornyot és a vécsi Szent-István-tornyot. Mind a kettő torony, de azért a kettő között egy egész technikai kultur történet van. Avagy a bárányfelhőt és a bárányhimlőt. Mind a kettő bárány, de azért egymástól oly távól esnek fogalmilag mint...

Elnök: Elég. — Semmire se vagyok tovább kíváncsi — A tanuk kihallgatását meg kezdem.

(A törvényszék a tanuk kihallgatása és a vádbeszéd előterjesztése után visszatavonul. Aranykövit súlyos testi sértésért elítéli 20 napra.)

Elnök: Hallotta az ítéletet. Megnyugszik vagy felelbezz?

Vádolt: (Igen rövid gondolkozás után). Megnyugszom. Ugy is épen anyi szabadságot akartam megugannak adni. 20 napért nem érdemem tovább stilyálznom. Pedig szerettem volna megtudni, hogy a tábla mit szól hozzám? Nekem egészen imponált a mai védekezésem.

Közgazdaság.

A székely akcióról.

A régóta vajudó, kinlódó székelymentési akciónak Vörös László kereskedelemügyi ügyvezető újabb lökést akart adni. Fáradásba persze kárba veszett, mert pánkösi királyságot rövid után elmosta a politika magasra csapkodó hulláma. Ezt különben jó eleve előre lehetett látni s azt hiszem ő maga is sejtette. Legalább a lázas sietéséből arra lehet következtetni, hogy inkább hangulat keltés volt célja, mint terveinek következetes keresztül vitele.

Talán az akció által a tervezett fel-frissítésének gondolata a mi szempontunkból jobb is, ha dugába dől. Vármegyénknek az ő tervei szerint csupán egy botgyár jutott volna. Ebben kimerül az egész tevékenység és egész segítés minden ága boga. Mindenesetre nagyszabású gondolat. A Csiki székely temperamentumához egészen talál. A súlyos, súlyosabb és könnyebb testi sértek rengeteg halmozatt e gyári közvetítésével teljesen át lehetett volna alakítani a modern civilizáció kívánalmainak megfelelőleg. Ideje volt, hogy a csaposság, az ősi kulturának ez az ősi, de még mindig igen eredményes maradványa finomabb eszközzel cseréltesse ki.

Egészen méltó folytatása a már megkezdett tojás politikának. Hiszen közudomású dolog, hogy a tojásrátotta és a bot székely embernek nélkülözhetetlen szükséglet képezi s csak elismeréssel lehetünk azon zsenilális találékonyság iránt, hogy az akció intézői mily gyorsan és meglepetés-szerűen megtalálták a székelymentés alapvető eszközeit.

Nem utolsó gondolat volt a felesleges cseled népségnek és munkás kéznek az ország belseje felé irányítása sem. Legalább is nem utolsó abban az értelemben, a mint keresztülvitett. A cél az lett volna, hogy a Romániába való kivándorlás csökkentesse. Mindenesetre nemzeti szempontból helyes és humanus eszme volt, csak hogy egy kis elszámítás és előre gondolás hiánya miatt teljesen ellenkező eredmény következett be, mert az senkinek sem jutott eszébe, hogy ilyen esetben a Románia felé való kivándorlást kell megnehezíteni. Most már Romániába is, az ország belseje felé is vi-

HIRDETÉSEK.

Előfizetési felhívás!

Mindenki olvassa „A POLGÁR”-t naponta!

Főszerkesztő dr. Vázsonyi Vilmos országgyűlési képviselő, ki publicisztikai működését kizárólag e lapnak szenteli.

„A Polgár” megjelenik minden nap reggel vasár és ünnepnap után is, rendkívül bő és gazdag tartalommal.

„A Polgár” programja a demokrácia, a radikális szabadelvűség, a szociális igazság. Hangja szabad és nyílt.

„A Polgár” a legolcsóbb, igazi radikális, szókimondó, irodalmi színvonalon álló, tartalmas újság. Főszerkesztője dr. Vázsonyi Vilmos köré a publicisztika és a szépirodalom jelesei sorakoznak. Cikkeit, tárczáit Vázsonyi Vilmoson kívül ifj. Ábrányi Kornél, Benedek János orsz. képvis. Brody Sándor, Csergő Hugó (felélős szerkesztő), Kadosa Marczel, Krudy Gyula, Lux Terka, Nagy Endre, Palotai Hugó, Szász Zoltán, Thury Zoltán stb. írók. A tárcarovatban egyébként hazai íróink legjobb elbeszélései mellett nap-nap után egy-egy kitűnő külföldi novellát talál az olvasó.

„A Polgár” tartalma élénk és tarka. Hírei és tudósításai megbízhatók és kimerítőek. A nap teljes krónikáján kívül szórakoztató, derűs olvasmányt is bőven ad az újság, humoros cikkei szatirizálják a nap eseményeit és derűs élvezettel szolgál az olvasóknak.

„A Polgár” „Szociális ügyek” címen külön gazdag rovatot nyitott a dolgozó kispolgárok ezreinek. E rovatban a kispolgárok szakértekei, minden istápolásra alkalmas és szociális fejlődésük érdekében e rovat küzd a toll agitációjával.

Ily gazdag, ily élénk, ily tarka és kimerítő tartalma mellett is A Polgár negydedére csak 4 korona. Kapható mindenütt, az utcán is és az összes újságelárusító helyeken. Egyes példány 2 kr. (4 fill.)

„A Polgár”, külön meglepő kedvezéssel is szolgál az idén előfizetőinek, a mennyiben karácsonyra gyönyörű kiállítású naptárral ajándékozza meg őket.

„A Polgár naptára” 250—300 oldalon, művészi kiállításban, számos művészi képpel, legjobb íróink elbeszéléseivel, költeményeivel és karcolataival fog megjelenni. Bence lesz az év története is képen és írásban, azonkívül számos hasznos, oktató orvosi, jogi, stb. tanácsadó cikk, úgy hogy a naptár szinte nélkülözhetetlen szükséglet fog betölteni a polgári családokban.

„A Polgár Naptárát” megkapja „A Polgár” minden előfizetője.

„A Polgár” előfizetési árai, melyek ellenében a lapot a házhoz szállítják: Egész évre 16 k, félévre 8 k, negyedévre 4 k, egy hónapra 1 k. 40 f.

Kiadóhivatal: Budapest, VII. ker. Eötvös-utca 37. szám. 1905. november 1-től pedig VI. Nagyzemző-utca 12. szám.

9733—1905. tkvi. szám.

Árverési hirdetmény kivonat.

A csikszeredai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közli, hogy Csedő István ügyvéd által képviselt csikszeredai „Márkus alap” végrehajthatónak Becze Bálint végrehajtást szenvedő elleni 161 kor. 90 fill. tökélcvetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a csikszeredai kir. törvényszék (a kir. járásbíró) területén lévő Csikszépvíz község határában fekvő a csikszépvízi 287 sz. tkjvben A f 495 hrsz. alatt foglalt malomra 676 koroná 50 fillérben ezennel megállapított kiállítás árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1905. évi október hó 5 napján délelőtt 9 órakor Csik-Szépvíz község határában meg tartandó nyilvános árve-

résen a megállapított kiállítási áron alól is eladtni fog.

Árverezni szándékozik tulajdonnak az ingatlan becserének 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában a kiállítás kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átazulagáltatni.

Kelt Csik-Szeredán, 1905. évi augusztus hó 9 napján.

A csikszeredai kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.

BOCSKOR ANTAL,
kir. tszéki albiró.

531—1905. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiállított bír. végrehajtó ezennel közli, hogy a csikszeredai kir. járásbírósnak 1905. évi Sp. II. 376. és 376. sz. végzése folytán Csedő István ügyvéd által képviselt Balázs János és Balázs Ágoston végrehajthatók részére Péter Ágoston s társai végrehajtást szenvedők ellen 96 kor: 16 fillér követelés s jár. erejéig elrendelt végrehajtás folytán alperesről lefoglalt és 914 koronára becsült ingóságokra a csikszeredai kir. járásbírósnak 1905. évi V. 789—2. sz. végzésével a további eljárás elrendelvényben, annak az alap- és föllétfoglaltak követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, végrehajtást szenvedők lakásán: Csik-Jenőfalván, Dánfalván és Csik-Karczfalván leendő megtartására határidőül 1905. évi október hó 6-ik napjának délelőtti 10 órája kitűztetik, amikor a bíróság lefoglalt ingók, és pedig I. Erőss Józsefnél Csik-Dánfalván deszka, vaskes stb. II. Szentes András, Mihály és Jánosnál Csik-Karczfalván deszka, szekér és termények; III. Szentes Józsefnél Csik-Karczfalván szén, IV. Szentes Katalinnál Csik-Karczfalván házi butorok, V. Péter Ágostonnál Csik-Jenőfalván szekér és termények, VI. Péter Ignácnál Csik-Jenőfalván szén, trágya a legelőbet igénykörön készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elővonzendő ingóságok vételárából a végrehajtható követelést megelőző költségekhez jogot tartanak, amennyiben részükre a foglalás korában oszkoztottott volna és az végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiállításnál írásban beadták, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulaszták, mert különben csak a vételár fölélegre fognak utaltatni.

Kelt Csik-Szeredában, 1905. szept. hó 6-ik napján.
KERESZTES GYULA,
kir. bírósági végrehajtó.

Senki se tegye úgy, hogy olyan adószékre lépjen, mely ki van szakadva, hanem kötsse be. Mert a nádfonton nemcsak a legköltségszerűbb, de a leg-egészségesebb ülőhely is. — Erre vonatkozó bejelentéseket e lap kiadóhivatala is elfogad.

Értesítés.

Tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek, miszerint sütő üzletemben

elsőrendű brassói és kolozsvári kenyerek

kaphatók mindig friss állapotban. Ugyanítt naponta finon sütemények is kaphatók. — Kiváló tisztelőket!

MOLDOVÁN JÁNOS
sütő mester Csikszeredában

gan foly a ki és bevándorlás. Egy helyett lett kettő, mert ne higgye el senki, hogy a Romániába való bevándorlás egy cseppet is csökkent volna, sőt talán még nagyobb mértékű lett. A baj pedig abból származott, hogy a régi állapot szerint Romániába csupán a felesleges munkás kéztávított el, most pedig a két iránnyba a nem felesleges is megy. Annnyira megy, hogy semmi pénzzel itt tartani többé nem lehet. A szegényebb néposztályban amugy is benne van a kóborlási ösztön és ezzel az akcióval annak még nagyobb impulzus adatott. Igerhet valaki fűt fát, kétszeres munkabért, vendégül kosztot a cselédnek mégis megy, mert világot akar látni. Nem törődik azzal, hogy igen sok esetben erkölcsi és anyagi nyomorúság lesz a vége. Ma már vármegyénkben cselédet és munkást hallatlan pénzt sem lehet kapni. A munka és cselédének felemelkedtek arra a magas összegre, mely az intelligens és a vagyonosabb osztályok általános panaszává vált. A kit rossz sorsa azzal vert meg, hogy a kézi munkást vagyónánál fogva nem nélkülözheti, most már áldhatja a székelymunkás nemes munkáját. Maholnap ez az osztály lesz kénytelen az akciók uraknál segítő kézzel kényörögni.

Érdekes volna megtudni, hogy a székelymunkás czéljaira az állam által eddig felhasznált tetemes pénzáldozat értéke minő arányban áll a fennebb ismertetett és elért fényes eredményekkel? Ebből az érték különbségből igen érdekes és jellemző tanulságot lehetne levonni.

Sok minden haszontalan dologra kiterjed a figyelem, arra azonban senki sem gondol, a mi a székelynek eddig is, ma is vagyoni zavarát okozza. Tudvalevő dolog, hogy vármegyénkben a birtokviszonyok botránnyosan rendezetlenek és ezek rendezése tetemes, némelykor a birtok értékét felülhaladó költséggel járhat. Ezen kellene jobb törvényekkel és némi anyagi hozzájárulással segíteni. Saját tapasztalatom alapján határozottan állíthatom, hogy a székely ember előtt az arányosítás és tagosítás intézménye ma már nem rémkép, mert önmagától reájött lassanként, hogy a rendezetlenség anyagi haszonnal és boldogulással nem járhat. A mitől fél, a miért rajong, a mi szociális hajlandóságokat ébreszt benne tisztán a birtok kicsiny voltával arányban nem álló tetemes költség, a mely miatt még a jobb módú is vagy évekre kiterjedő anyagi zavarba jut, vagy kénytelen utódaira is átháruló adósságot vennie a nyakába.

A bot, tojás, baromfi és cselédkövetítés helyett tehát e téren kellett volna az államnak már régén beavatkoznia és nem engednie a közfellegőst odaajjalni, hogy a székelyt a birtok rendezésnek pusztá gondolata is félelemmel és borzadállyal töltse el s egyuttal felkelte benne a gyűlöletet és ellenszenvet törvény és intelligens osztály ellen egyaránt. Botta maga részére, ha szüksége van rá, gyár nélkül is tud faragni, a tojás rátoja sem újság előtte, a baromfi tenyésztésre sem kíván külön instrukciókat, felesleges cselédnépjét önmagától is el tudja helyezni, csupán önkartán kívül ne kényszerítessék anyagi erejével arányban nem álló és soha sem tisztázható terheknek a nyakába vételére.

Szeretnők már látni, hogy a nagy garra! és nagy apparátussal évekként elszelött megindult székely akció valahára helyes irányba terelődik. Különben az egész intézménynek semmi értelme nincs.

Jobb ha a székelyt egészen békében hagyják, mert a mint sok időn keresztül minden gyámolgatás nélkül eligazította a maga dolgát, ezután is valahogy csak el lesz. Alamlisznára minden szegénysége mellett sem szorul rá. Csak beszélni és beszélni, gyűlöleznit, áldomásozni — ő is tud, sőt talán jobban, mint azok, a kik az ő megmentése czimén zekben kimerítik minden erejüket és az úgy lényegéig soha sem tudnak, vagy legalább is nem akarnak elhatolni.

Haszonbéres birtok

kerestetik 150—200 holdnyi területű, lehetőleg a szeredai, esetleg valamely közel fekvő község határában, folyó évtől kezdődőleg huzamosabb időre. — Bejelentések a kiadóhivatalban elfogadtnak és a cím részére továbbíthatnak.

KIADÓ LAKÁSOK.

Fürdőszobával és vízvezetékekkel ellátott kényelmes lakás, valamint a főtéren egy új üzlethelyiség kiadó. — Bővebb felvilágosítás nyerhető

POTOTZKY PÁLNAI

CSIK-SZEREDÁBAN.

MINDENNEMŰ

VASESZTERGÁLYOZÁST,
GŐZGÉPEK LOKOMOBILOK, CSÉPLŐKÉSZLETEK, IPARI, GAZDASÁGI, REMINGTON IRÓ, MÁSOLÓ, VARRÓGÉPEK, KERÉKPÁROK, KÖZLŐMŰVEK, KUTYSZIVATYUK, VÍZVEZETÉK, VÍZI ÉS GŐZMÁLMOK BERENDEZÉSÉT ÉS JAVÍTÁSÁT JUTÁNYOS ÁRBAN
KÉSZITI:

KÖVÉR

GYÖRGY,

CSIKSZEREDÁN (FŐ TÉR).

GÉP- BUTOR ÉS ÉPÜLET
MŰLAKATOS

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, miszerint a tulajdonomat képező, a fürdő-idény alatt megbízottam által kezelt városi üzletemet

A NEMZETI VENDÉGLŐT

a mai napon átvettem és azt személyesen fogom tovább kezelni, melyet teljesen újra festettem s igyekezni fogok annak régi jó hírnevét újból helyreállítani. Izletes ételek s különö italokról minden időben gondoskodni fogok. Saját szüretelésű boraimmal s egy ujfajta kőbányai sörrel fogom mélyen tisztelt vendégeimet kiszolgálni.

Miután jelenleg nagymennyiségű boraim vannak, azoknak árát tetemesen lezállítottam és pedig utczára kimérve 72 fillérről kezdve fölfelé; a helyiségben vendégek részére 80 fillér vízzel.

Czukrászdámban ezután is mindenféle tésztlák és torták lesznek a legfinomabb kivitelben előállítva.

Becsés pártfogásukat kérve, vagyok

kiváló tisztelettel:

Helvig G. János,
tulajdonos.

Menjünk az új és olcsó singes boltba!

ÚJ ÉS OLCSÓ!

ÚJ ÉS OLCSÓ!

ÚJ ÜZLETYNYITÁS.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Csik-Szeredában, a Kosaut-utczában (a köhid mellett), Szultán Lázár ur házában **Leichtman Sándor** czég alatt

ROFÓS- ÉS DIVATÁRU ÜZLETET

nyitottam. — És miután nagyban csakis készpénzért vásárolok, azon helyzetbe vagyok, hogy árucikkeimet a legjutányosab árbán bocsáthatom a nagyérdemű közönség rendelkezésére.

Nagy raktárt tartok mindentéle férfi és női divat-cikkekben, u. m.: kalapok, ingek, gallérok és nyakkendőikben. — Kaphatók továbbá mindentéle vásznak, szőttek; színes karton, parkett és selyem szövetek, csipkék, szalagok és minden efféle cikkek.

Az üzletnyitás alkalmából több cikket bocsátok mélyen lezállított áron a n. é. közönség rendelkezésére

A nagyérdemű közönség beszes pártfogását kérve, vagyok

teljes tisztelettel:

Leichtman Sándor.

Elvem: csekély haszon, nagy forgalom.

Fisher és Társa faiskolái Nagy-Enyeden. Alsó-fehérmegye.

40 katasztrális holdon fekvő faiskoláink Erdélyben a legnagyobbak és leggazdagabbak. Szakszerű, szorgalmas munkáltatás által tenyésztéseink nagyon szépek, úgy hogy szükség esetén fák és növények beszerzése tőlünk nagyon is ajánlható.

Készlet: 86,000 gyümölcsfa, különböző alakokban és a legnemesebb fajokban.

Gyümölcsvadonczokban készlet 1 millió. Erős növények.

Gledicsia, legjobb kerítésnövényben készletünk 1 millió.

Akácza, erdősítésre alkalmas, 1 millió.

Diszcszerjék, sétatér- és magános fák.

Árjegyzék ingyen.

Faiskoláink megtekintésére az érdeklődőket tisztelettel meghívjuk.

A REKLÁM.

Állandó, őszent és ügyes reklámozás minden gyári, kereskedelmi, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az öltető eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a legsikeresebben, legjobban és legolcsóbban, megtudható az

Általános Tudósító

hirdetési osztályánál.

Tulajdonos **LEOPOLD GYULA** szerkesztő,
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel, pontosággal és olcsón eszközölnék hirdetések és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és napútrákban. Költségvetések és tervezetek ingyen!

Mindenkinek érdekében áll, hogy megtekintse!

Pénzt takarít meg, aki nálam vásárol!

Jó minőségű must

hektoliterenként 12 forint, ugyanott 500 hektoliter egy tömegben megvehető. — Csemege-szőlő, őszli duránczal baraczk, rétes-alma postaládánként 1 forint. — Zöld paprika, uborka, paradicsom postaládánként 80 krajczár. A pénz előleges be-
küldése mellett szállít

Szabó Géza, Csongrád.

Tusnádfürdön a mézárszék és husvágási jog

1906., 1907. és 1908. évekre nyilvános árverés útján folyó évi szeptember hó 24-én délelőtt 10 órakor bérbé adatik. A feltételek Tusnádfürdön az igazgatósági irodában megtekinthetők.

2-3 A fürdőigazgatóság.

Pontos és lelkismeretes kiszolgálás!

Szolid árak!

Temetkezési intézet!

Alólírott ajánlja megbízóinak valamint a helyi és vidéki nagy közönség szives figyelmébe és pártfogásába az ujonnan kijavított és stilszerűleg üvegesre átalakított

gyáskocsiját és koporsó beeresztő

készletét. — Ugyszintén bármilyen temetéshez szükséges fakoporsó, szemfödél, sirkoszoru, gyertya, szallagok, virágok stb., stb. cikkeit a legutányosabb árkaért.

Figyelemre méltó!

Akik alkalom adtán fenti szükségleteiket alólírott nál szerzik be azoknak a fentemlített gyáskocsit és sülyesztő gépet nagyon csekély díj mellett bocsájta rendelkezésükre.

A nagyérdemű közönségnek megkeresésére mindig szolgálatára készen vagyok

Csikszipviz, 1904. szeptember hóban

kiváló tisztelettel

Szabó Ferenc, kocsigyártó.

Kevés haszon, nagy forgalom!

Pontos és lelkismeretes kiszolgálás!

GYÖNÖS GYULA

... KÖNYVNYOMDA ... CSIKSZEREDA. ... KÖNYV- ÉS ...
NYOMTATVÁNYRAKTÁR. PAPIRKERESKEDÉS.

Ajánlom a mélyen tisztelt közönség figyelmébe jól felszerelt könyvnyomdám, melyben minden e szakmához tartozó munkák elvállaltatnak, ugymint falragaszok, körlevelek, meghívók és eljegyzési kártyák, számlák, táncrendek, füzetek és folyóiratok, pénzüntézetí zárszámadások, névjegyek, gyászjelentések st. — Dusan felszerelt

Könyv- és Papirkereskedésben

olcsó árban kaphatók imakönyvek, olvasók; közönséges író-, csomagoló- és rajzpapírok, másoló kék és mindenféle színes selyempapírok. Tollak, vonalzők; fekte, másoló és mindenféle színes tinták. — Nagy választék üzleti és dobozos levélpapírok és borítékokban, stb.

Nyomtatvány-raktáromban

készletben tartok mindenféle hivatalos nyomtatványokat, községi és körjegyzők részére, jó minőségű papíron nyomtatva, a legújabb törvények és miniszteri rendeletek alapján. — Egyházi és iskolai nyomtatványok, u. m: felvételi, mulasztási és munkanaplók, iskolai bizonyítványok, keresztlevelek stb. stb.

Felhívom végül a mélyen tisztelt közönség figyelmét a kiadásomban megjelenő s immár harmadik évfolyomába lépett

SZÉKELYSÉG című hetenkint egyszer megjelenő politikai és közgazdasági lapra. Előfizetési ára egész évre nyolcz korona. — Nagy elterjedtségénél fogva kiválóan alkalmas hirdetések közlésére. Többszöri hirdetésnél nagy árkedvezmény.

Legujab divatu, szebbnél
szebb, művészies kivitelű
fekete és szines képes

LEVELEZŐ-LAPOK

olcsó árban szerezhetők
be Gyönös Gyula könyv-
és papir-kereskedésében.

MOLNÁR és PINTÉR
Budapest, V. ker., Lipót-körút 13. szám.

Vezérképviselő a világhírű
Bächtold-Trauzl-féle

Benzinmotor-locomobill és
Szívő gáz-generator motorainak.

Legolcsóbb jelenkori üzem, óra-lőerőnkenti
üzemköltség 0'8—2 fillőrig garantálva. —
Legnagyobb biztonság. Teljesen veszélytel-
len. Hatósági engedély szükséges. —
Azonnal üzembe vehető és leállítható, gé-
pész-íltó felesleges. — Költségmentes, ár-
jogyzók bérmentve. — Bővebbet

Molnár és Pintér cégénél
Budapest, V., Lipót-körút 13.

Ügynökök kerestetnek és jól díjaztatnak.

BOR ELADÁS.

36 koronáért szállítom kitünő fehér és
siller boraimat, rizlingi, kövi dinka 50
korona hektoliterenként. — Augusztus
hóban csemege-szőlőt 5 kilogramos
postakosárral franco bárhova 5 korona.

Szunyogh Ferencz
— szőlő birtokos Ó-Kécskén. —

Mindenki teljesen ingyen kap egy

művészies kivitelű 50 centiméter széles, 65
centiméter magas

ÉLETNAGYSÁGU FÉNYKÉPET

a ki nálam 20 koronára akár részletekben is
vásárol e ezt az általam kiadott szelvényekkel
igazolja (csupán rendkívüli izlésesen kiállított
passeportout papirkeretért és postaköltség ide-
szállításáért 3 korona fizetendő). — Egyben
b. tudomására kívánom hozni az igen t. vevő
közönségnek, hogy üzletembe megérkeztek az

ŐSZI ÉS TÉLI IDÉNY

ujdonságai és e hallatlan kedvezmény
mellett is mind eddig, úgy most is a legolcsób-
ban szerezhetők be. Magamat a nagy érdemű
közönség becses jóindulatába ajánlva, vagyok
kész szolgálattal

Székelyhidy Sándor,

női- és férfidivat-üzlete Csikszeredában.

Üzletem a Hutter-szállodával szemben.

Elvem: Kevés haszon, nagy forgalom.

TANÍTÓ URAK FIGYELMÉBE!

Az iskolai év kezdetén szives figyelmébe ajánlom a
mélyen tisztelt tanító uraknak dusan felszerelt nyom-
tatványraktáromat, ahol készletben vannak mindenféle

ISKOLAI NYOMTATVÁNYOK

u. m.: „Mulasztási kimutatás“, „Előmeneteli és mul-
asztási napló“, „Munka-napló“ könyvalakban, ugyan-
az Xántus-féle, nagy ívekben, „Felvételi napló“, stb.

GYÖNÖS GYULA NYOMTAVÁNYRAKTÁRA CSIK-SZEREDÁBAN.

Pártoljuk a magyart

Legfinomabb kivitelű
igen szélesrezt villany-
világítású

szeslámpa
csak 3 korona.

Teljes készlet
csak 5 koronába
kerül és pedig 1 finom
u. tajtékpipa kínai
ezüst foglalattal 1
hozzaváló pipaszár 1
édeszerű dohány
zacskó 1 gyufatartó 1
tajték szivarszópóka
1 szivartárcsa 1 házi
pipa szárral együtt 1
tajték szivarszópóka
1 szivarvágó 1 szivar-
hamutartó 10 drb
összesen.

4 és fél kiló körülbe-
lül 50 db különféle
illatu finom pipere
szappan csak 5 kor.

s vegyünk csakis Magyarországon.

Egy nagy amerikai gyár tünkrojtása folytán azon helyzetbe jutottam,
hogy az alatt felsorolt 40 darab szabadalmazott amerikai ezüst árukat mélyen
leszállított áron potem 6 frt. 40 krért szállíthatom bárkinek és pedig.

- 6 drb amerikai szabadalmazott ezüst asztali kés valódi angol pengével
- 6 drb amerikai szabad. ezüst evővilla egy darabból
- 6 drb amerikai szabad. ezüst evőkanál
- 12 drb amerikai szabad. ezüst kávéskarál
- 1 darab amerikai szabad. ezüst leves merítő kanál
- 1 darab amerikai szabad. ezüst tejmerítő kanál
- 6 darab angol „Viktoria“ pohártálca
- 1 darab remek asztali gyertyatartó.

40 darab összesen csak 6 frt. 40 krért ezen tárgyak ezélett 40 forintba kerültek
Az amerikai patent ezüst egy teljesen fehér fém belül is, melyét ját
állást vállalok.

Megrendelhetők utánvét mellett.

Neumann József-nél

Budapest, VIII., Örömvölgy-utca 18.

Konyhakészlet

6 darab solingeni pen-
gével kés és 1 darab
szelvelő villa csak
4 kor. 50 allér.

6 darab románczott
fazék és 6 darab lá-
bas különböző nagy-
ságúak csak
5 kor. 90 allér.

Egy valódi
Roskopfóra
kétévi jóállás mellett
csak 5 korona.